



Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU



Załącznik nr 2 do Regulaminu wyboru przedsięwzięć MŚP

PRZEWODNIK KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW

Inwestycja:

1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności

Komponent:

A „Odporność i Konkurencyjność Gospodarki”

Program:

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności

1 sierpnia 2025 r.

SPIS TREŚCI

1. Cel Przewodnika	3
2. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w przedsięwzięciach MŚP	4
2.1 Okres kwalifikowalności wydatków MŚP	4
2.2 Limit wsparcia przedsięwzięć MŚP	5
2.3 Wkład własny w ramach przedsięwzięcia MŚP	5
2.4 Zakaz podwójnego finansowania wydatków MŚP	6
2.5 Sposób traktowania VAT	7
2.6. Ogólne warunki kwalifikowalności wydatków MŚP	7
2.7. Zasada faktycznego poniesienia wydatku	8
2.8 Zasady dotyczące zamówień (zakupów) MŚP	9
2.8.1 Zamówienia publiczne	12
2.8.2 Zamówienia (zakupy) o wartości do 80 tys. PLN netto	13
2.8.3 Zasada konkurencyjności dla zamówień powyżej 80 tys. PLN netto	13
2.9 Zasada "nie czyni znaczącej szkody"	17
2.10 Konflikt interesów.	18
3. Wydatki kwalifikowalne wg komponentów	19
4. Kategorie wydatków - komponent inwestycyjny	20
4.1 Środki trwałe	20
4.2 Środki transportu	22
4.3 Wartości niematerialne i prawne	22
4.4 Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	23
4.5 Roboty budowlane	24
4.6 Koszty związane z zieloną transformacją	25
4.7 Koszty związane z transformacją cyfrową	26
5. Komponent szkoleniowy	27
6. Komponent doradczy - usługi rozwojowe	27
7. Dokumentowanie wydatków.	28
7.1. Opis dokumentu	29
8. Koszty niekwalifikowalne	30
9. Podstawy prawne	31
10. Lista załączników do Przewodnika kwalifikowalności	33

1. Cel Przewodnika

Celem niniejszego Przewodnika jest dostarczenie mikroprzedsiębiorstwom, małym lub średnim przedsiębiorstwom (dalej: MŚP lub przedsiębiorstwa) szczegółowych informacji o kwalifikowalności wydatków w ramach Inwestycji A1.2.1, co ma ułatwić przygotowanie kosztów przedsięwzięć MŚP, a następnie ich prawidłowe rozliczanie w ramach otrzymanego wsparcia.

Przewodnik został opracowany z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa oraz zasad mających zastosowanie do wsparcia w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO lub plan rozwojowy).¹

Do oceny kwalifikowalności poniesionych wydatków stosuje się Przewodnik w wersji obowiązującej na dzień poniesienia wydatku. W przypadku zmiany Przewodnika, w odniesieniu do nierozliczonych wydatków, możliwe jest zastosowanie nowych rozwiązań, jeżeli są one korzystniejsze dla MŚP.

Do oceny prawidłowości przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia oraz zawartej w ramach przedsięwzięcia MŚP umowy w sprawie zamówienia stosuje się wersję Przewodnika obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania, które zakończyło się zawarciem umowy. Wszczęcie postępowania jest równoznaczne z publikacją zapytania ofertowego w Bazie konkurencyjności.

¹ Szczegółowe informacje w zakresie przepisów prawa i zasad znajdują się na końcu Przewodnika.

2. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w przedsiębiorstwach MŚP

2.1 Okres kwalifikowalności wydatków MŚP

Wydatki MŚP mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostały poniesione w okresie, który został wskazany dla danego przedsięwzięcia MŚP w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem w ramach planu rozwojowego. Wydatki MŚP poniesione poza okresem określonym w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem nie podlegają rozliczeniu w ramach wsparcia z Inwestycji A1.2.1 KPO.

Wsparcie przedsięwzięć MŚP udzielane jest w ramach pomocy *de minimis*, co dodatkowo oznacza, iż nie są kwalifikowalne żadne wydatki poniesione przez MŚP przed dniem lub w dniu złożenia wniosku o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem.

Pomoc *de minimis* może być udzielona MŚP pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą *de minimis* lub pomocą *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w danym okresie z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy kwoty 300 tys. euro w okresie trzech lat, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*. Do celów ustalenia dopuszczalnego pułapu pomocy *de minimis* przez jednego przedsiębiorcę rozumie się jedno przedsiębiorstwo, w rozumieniu art. 2 ust. 2 ww. rozporządzenia Komisji².

W przypadku gdy MŚP ma wątpliwość co do wysokości przysługującego mu limitu pomocy *de minimis*, to wysokość otrzymanej pomocy *de minimis* może zweryfikować w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów: <https://uokik.gov.pl> zakładka POMOC PUBLICZNA / SPRAWOZDAWCZOŚĆ / DANE O UDZIELONEJ POMOCY-SUDOP.

² „Jedno przedsiębiorstwo” oznacza wszystkie jednostki gospodarcze, które pozostają w co najmniej jednym z następujących stosunków:

- 1) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość prawa głosu akcjonariuszy lub wspólników;
- 2) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorującego innej jednostki gospodarczej;
- 3) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki;
- 4) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami lub wspólnikami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników tej jednostki.

2.2 Limit wsparcia przedsięwzięć MŚP.

Maksymalna wartość kosztów kwalifikowalnych obejmujących kwotę wsparcia i wkład własny wynosi 600 tys. zł (słownie: sześćset tysięcy złotych).

Kwota wsparcia na jedno przedsięwzięcie MŚP wynosi:

- minimalna: 50 tys. zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych),
- maksymalna: 540 tys. zł (słownie: pięćset czterdzieści tysięcy złotych).

MŚP jest zobowiązane do zapewnienia co najmniej 10% udziału w wydatkach kwalifikowalnych. MŚP otrzymuje wsparcie na podstawie zatwierdzonego przez Operatora wniosku o płatność w formie refundacji części poniesionych wydatków kwalifikowalnych do wysokości poziomu wsparcia przedsięwzięcia MŚP określonego w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem, który nie może być wyższy niż 90% kwoty wydatków kwalifikowalnych.

2.3 Wkład własny w ramach przedsięwzięcia MŚP

Minimalny wkład własny MŚP w ramach wydatków kwalifikowalnych przedsięwzięcia MŚP wynosi 10%.³ Jednakże MŚP we wniosku o wsparcie może zadeklarować wyższy poziom wkładu własnego, za co przyznawane są dodatkowe punkty na etapie oceny wniosku i wyboru przedsięwzięcia MŚP do wsparcia.

Ostateczna wysokość wkładu własnego w ramach przedsięwzięcia MŚP zostaje określona w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem, na podstawie wartości ustalonej na etapie oceny wniosku i wyboru przedsięwzięcia MŚP do wsparcia. Tak ustalona wysokość wkładu własnego nie może zostać obniżona na żadnym etapie realizacji przedsięwzięcia MŚP.

Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku lub kasy w trakcie trwania przedsięwzięcia MŚP), z zastrzeżeniem pkt. 2.7.

³ Wkład własny to wydatki kwalifikowalne MŚP, które nie zostaną pokryte ze środków wypłaconego wsparcia w ramach Inwestycji A1.2.1, wyrażony w procentach w stosunku do łącznej wartości wydatków kwalifikowalnych w ramach przedsięwzięcia MŚP.

Wkład własny MŚP nie może pochodzić ze środków unijnych otrzymanych przez MŚP zarówno w formie bezzwrotnej (dotacja unijna), jak i zwrotnej (np. pożyczka unijna), a także z krajowych środków publicznych otrzymanych przez MŚP w formie bezzwrotnej (dotacja krajowa). W takich przypadkach mamy do czynienia z podwójnym finansowaniem wydatków.

Wkład własny MŚP może natomiast zostać sfinansowany ze środków własnych MŚP albo środków prywatnych (np. kredyt bankowy), albo krajowych środków publicznych otrzymanych przez MŚP wyłącznie w formie zwrotnej (np. pożyczka), pod warunkiem, że MŚP jest zobowiązane do spłaty wysokości otrzymanego wsparcia zwrotnego w całości, tzn. nie jest uprawnione do uzyskania umorzenia lub rabatu kapitałowego⁴. W przypadku finansowania wkładu własnego przez MŚP z pożyczki, MŚP przedstawia Operatorowi do weryfikacji kopię umowy pożyczki.

2.4 Zakaz podwójnego finansowania wydatków MŚP

Wydatki MŚP nie mogą być podwójnie finansowane ze środków unijnych, niezależnie od formy (bezzwrotna dotacja czy zwrotna pożyczka), oraz krajowych środków publicznych otrzymanych w formie bezzwrotnej (dopłata, dotacja).

Z podwójnym finansowaniem wydatków mamy do czynienia w szczególności w następujących przypadkach:

- a) więcej niż jednokrotne przedstawienie do rozliczenia tego samego wydatku albo tej samej części wydatku ze środków UE w jakiejkolwiek formie (w szczególności dotacji, pożyczki, gwarancji lub poręczenia współfinansowanych ze środków unijnych),
- b) otrzymanie na wydatki kwalifikowalne danego przedsięwzięcia MŚP lub części przedsięwzięcia MŚP dotacji z kilku źródeł (krajowych, unijnych lub innych) w wysokości łącznie wyższej niż 100% wydatków kwalifikowalnych przedsięwzięcia MŚP lub części przedsięwzięcia MŚP.

⁴ Na poziomie regionalnym dostępna jest szeroka oferta pożyczkowa dla MŚP. Pożyczki te są finansowane albo ze źródeł unijnych, na przykład te które są udzielane w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027, albo krajowych, na przykład te które znajdują się w ofercie regionalnych funduszy rozwoju. Pożyczki ze środków krajowych znajdujących się w ofercie regionalnych funduszy rozwoju mogą być wykorzystywane na prefinansowanie dotacji unijnych, nie naruszając zakazu podwójnego finansowania wydatków w rozumieniu przepisów unijnych. MŚP, które planuje skorzystać z oferty pożyczek dostępnych na poziomie regionalnym zobowiązane jest upewnić się co do źródła finansowania danej pożyczki, tzn. może być to pożyczka finansowana wyłącznie ze środków mających status krajowy a nie unijny. Taka pożyczka musi również zakładać spłatę kapitału w całości, nie może zawierać możliwości uzyskania przez pożyczkobiorcę częściowego umorzenia kapitału.

Konsekwencje podwójnego finansowania wydatków ponosi MŚP w postaci uznania danego wydatku za niekwalifikowalny. W przypadku, gdy w ramach rozliczenia przedsięwzięcia MŚP zidentyfikowane zostaną powtarzające się przypadki podwójnego finansowania wydatków, wskazujące na intencjonalne działanie, następuje rozwiązanie umowy o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem. Jednocześnie MŚP jest zobowiązane w takim przypadku do zwrotu w całości wypłaconego na jego rzecz wsparcia wraz z należnymi odsetkami.

2.5 Sposób traktowania VAT

Zgodnie z przepisami unijnymi mającymi zastosowanie do KPO podatek od towarów i usług (VAT) w ramach przedsięwzięcia MŚP stanowi wydatek niekwalifikowalny i nie może być finansowany ze środków planu rozwojowego.

Wydatki kwalifikowalne w ramach Inwestycji A1.2.1 nie obejmują zatem kwoty podatku VAT.

2.6. Ogólne warunki kwalifikowalności wydatków MŚP

Wydatek MŚP może zostać uznany za kwalifikowalny, jeżeli spełnia łącznie następujące ogólne warunki:

- został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem,
- jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz krajowego,
- został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem,
- został uwzględniony w harmonogramie rzeczowo-finansowym / budżecie przedsięwzięcia MŚP,
- został dokonany w sposób przejrzysty, efektywny i racjonalny (wydatek odpowiada wartości rynkowej i nie został sztucznie zawyżony),
- dotyczy towarów, usług oraz robót, które zostały dostarczone lub zrealizowane,
- został należycie udokumentowany,
- został wykazany we wniosku o płatność,
- został poniesiony zgodnie z mającymi do niego zastosowanie przepisami lub zasadami, tj. zgodnie z zasadą konkurencyjności, jeżeli jego wartość przekracza 80 tys. zł netto lub zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.), dalej zwaną Pzp, jeżeli jego poniesienie wymaga zastosowania Pzp,

- nie stanowi wydatku niekwalifikowalnego na mocy przepisów unijnych oraz krajowych,
- nie został przedstawiony do dofinansowania w ramach innego programu unijnego wsparcia niezależnie od formy wsparcia (dotacja, pożyczka, poręczenie/gwarancja udzielane ze środków unijnych) ani w ramach programu krajowego wsparcia w formie bezzwrotnej (dotacja z krajowych środków publicznych),
- jest zgodny z warunkami uznania go za wydatek kwalifikowalny określonymi w Regulaminie wyboru przedsięwzięć MŚP, umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem oraz niniejszym Przewodniku.

2.7. Zasada faktycznego poniesienia wydatku

Wydatki ponoszone przez MŚP są wykazywane w przedkładanym wniosku o płatność zgodnie z zasadą kasową, tj. kosztem kwalifikowalnym są jedynie koszty rzeczywiście poniesione jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego MŚP. Wyjątek od tej reguły mogą stanowić:

- koszty amortyzacji,
- rozliczenia dokonywane na podstawie noty księgowej,
- potrącenia, o których mowa w art. 498 Kodeksu cywilnego, występujące, gdy dwie strony są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami.

Należy pamiętać, iż zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) dokonywanie płatności następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy, w każdym przypadku, gdy:

- stroną transakcji, z której wynika płatność jest inny przedsiębiorca, oraz
- jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 15 tys. zł lub równowartość tej kwoty.

Naruszenie art. 19 ustawy Prawo przedsiębiorców skutkować będzie uznaniem danego wydatku za niekwalifikowalny.

W przypadku zapłaty należności lub zobowiązań w walucie obcej (innej niż polski złoty) jego wartość jest przeliczana na PLN po kursie:

- a) faktycznie zastosowanym w dniu jego poniesienia (np. po kursie zastosowanym przez bank w rachunku MŚP),
- b) średnim kursie ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień poniesienia kosztu, w pozostałych przypadkach.

Wydatki MŚP powinny być odpowiednio udokumentowane w sposób umożliwiający ocenę realizacji przedsięwzięcia MŚP pod względem finansowym i merytorycznym.

MŚP korzystające ze wsparcia jest zobowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla przedsięwzięcia MŚP w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych oraz przypisanie ich do poszczególnych komponentów przedsięwzięcia MŚP, tj. części inwestycyjnej, szkoleniowej lub doradczej. Szczegółowe informacje dotyczące wydatków w ramach poszczególnych komponentów przedsięwzięcia MŚP są zawarte w pkt. 4–6.

2.8 Zasady dotyczące zamówień (zakupów) MŚP

MŚP jest zobowiązane do dokonywania zamówień (zakupów) z zachowaniem zasad przejrzystości, uczciwej konkurencji i po cenach odpowiadających wartości rynkowej za dane towary, usługi oraz roboty budowlane.

Przy szacowaniu wartości zamówienia (zakup) bierze się pod uwagę wyłącznie kwotę netto, tj. bez podatku VAT. Obliczając szacunkową wartość zamówienia bierze się pod uwagę następujące przesłanki (tożsamości):

- a) usługi, dostawy oraz roboty budowlane są tożsame rodzajowo lub funkcjonalnie (tożsamość przedmiotowa), przy czym tożsamość rodzajowa dostaw obejmuje dostawy podobne,
- b) możliwe jest udzielenie zamówienia w tym samym czasie (tożsamość czasowa),
- c) możliwe jest wykonanie zamówienia przez jednego wykonawcę (tożsamość podmiotowa).

W jednym postępowaniu powinny być nabywane świadczenia, które spełniają te same lub podobne funkcje, z tej samej lub podobnej grupy tematycznej (tożsamość przedmiotowa) i gdy istnieje wykonawca zdolny samodzielnie wykonać całe zamówienie (tożsamość podmiotowa). Ponadto niezbędne jest istnienie związku funkcjonalnego i czasowego pomiędzy nabywanymi usługami.

Innymi słowy musisz wiedzieć, co chcesz nabyć i potrafić określić zarówno zakres świadczeń, jak i ich czas, a świadczenia powinny być ze sobą funkcjonalnie powiązane i mogą być zrealizowane przez jednego wykonawcę.

Tożsamość przedmiotowa – chodzi tu o podobieństwo funkcji technicznych i gospodarczych, które występuje, jeżeli możliwe jest wyodrębnienie nie tylko zbliżonych przedmiotowo zamówień, ale także zamówień, które mimo braku przedmiotowego podobieństwa tworzą funkcjonalną całość. Usługi, dostawy oraz roboty budowlane są tożsame rodzajowo lub funkcjonalnie, w jednym postępowaniu powinny być nabywane świadczenia, które spełniają te same lub podobne funkcje, z tej samej lub podobnej grupy tematycznej, przy czym także świadczenia, które, mimo braku przedmiotowego podobieństwa, tworzą funkcjonalną całość. Kryterium tożsamości przedmiotowej powinno prowadzić do wyodrębnienia nie tylko zbliżonych przedmiotowo zamówień, ale także zamówień, które, mimo braku przedmiotowego podobieństwa, tworzą funkcjonalną całość. Z tego względu za jedno zamówienie można uznać kompleksową usługę szkoleniową obejmującą usługi trenerskie, wynajem sal i catering, gdy tylko tworzą jedną funkcjonalną całość.

Tożsamość czasowa - realizacja zamówień w zbliżonym czasie w znanej perspektywie czasowej. Stosując kryterium tożsamości czasowej weryfikujesz możliwość udzielenia lub realizacji zamówienia w znanym przedziale czasowym. Przeważnie rozpatrywaną perspektywą jest po prostu okres realizacji przedsięwzięcia określony we wniosku o udzielenie wsparcia. Warunkiem takiej kwalifikacji jest realna możliwość oszacowania usług, dostaw lub robót budowlanych, które mają być wykonane i sfinansowane w danym terminie. Jeżeli nie jest możliwe dokonanie takiego szacowania w ramach danego przedsięwzięcia, to możesz mieć do czynienia z kilkoma samodzielnymi zamówieniami dotyczącymi tego samego (funkcjonalnie) przedmiotu. Wówczas wartość tych zamówień będzie szacowana odrębnie. Innymi słowy, podział zamówienia i odrębne szacowanie wartości dla każdej z części może być uzasadnione przyczynami obiektywnymi, tj. niemożnością oszacowania wszystkich potrzebnych usług, dostaw lub robót budowlanych na etapie uruchamiania pierwszego postępowania w danym zakresie.

Tożsamość podmiotowa - możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę.

Rozpatrując to kryterium musisz rozważyć, czy istnieje możliwość realizacji zamówienia przez jednego wykonawcę (także przy udziale podwykonawców). Analizując rynek potencjalnych wykonawców powinieneś wziąć pod uwagę zarówno podmioty specjalizujące się bezpośrednio w danym przedmiocie zamówienia, jak i różnego typu pośredników. Na rynku funkcjonuje bowiem wiele podmiotów, które samodzielnie nie wytwarzają towarów, czy też nie świadczą usług bezpośrednio, ale profesjonalnie zajmują się pośrednictwem, zapewniając dobre ceny oraz jakość. Zamówienie spełniające kryterium tożsamości podmiotowej to takie, które bez żadnego trudu może zrealizować pojedynczy wykonawca, a takich wykonawców jest więcej niż jeden. Przykładowo, często ten sam wykonawca jest w stanie zrealizować dostawę komputerów i drukarek, natomiast zazwyczaj jeden wykonawca nie zajmuje się sprzedażą komputerów i mebli. W pierwszym wypadku wystąpi tożsamość podmiotowa, a w drugim nie. Przy ocenie tego kryterium trzeba uwzględnić podmioty faktycznie oferujące dane przedmioty zamówienia oraz to, czy wykonanie poszczególnych zamówień wymaga spełnienia przez wykonawców odmiennych warunków (np. wymagane prawem licencje i uprawnienia do prowadzenia pewnych kursów zawodowych). Gdy poszczególne zamówienia nie mogą być zrealizowane przez tego samego wykonawcę, to pomimo że charakteryzuje je tożsamość czasowa i przedmiotowa, nie stanowią jednego zamówienia i nie należy szacować ich łącznie. Oznacza to, że przy badaniu tożsamości (przedmiotowej, czasowej i podmiotowej) zamówienia musisz ustalić, czy dany rodzaj zamówienia mógłby być wykonany w tym samym czasie przez tego samego wykonawcę. Gdy udzielane zamówienia mają to samo przeznaczenie oraz dodatkowo istnieje możliwość uzyskania ich u jednego wykonawcy i realizacji w tym samym czasie, należy uznać, iż mamy do czynienia z jednym zamówieniem.⁵

⁵ Zredagowano na podstawie dokumentu pt. Zamówienia udzielane w ramach projektów Podręcznik beneficjenta i wnioskodawcy programów polityki spójności 2021-2027, dostępnego https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/149314/zamowienia_udzielane_w_ramach_projektow_marczec_2025.pdf

W celu uniknięcia konfliktu interesów zamówienia realizowane przez MŚP otrzymujące wsparcie nie mogą być udzielane podmiotom powiązanim z tym MŚP osobowo lub kapitałowo.

Przez powiązania osobowe lub kapitałowe, rozumie się powiązania między MŚP a innym podmiotem, polegające na:

- 1) uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej;
- 2) posiadaniu co najmniej 10% udziałów lub akcji;
- 3) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika;
- 4) pozostawaniu w takim stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności w wyborze wykonawcy, w szczególności pozostawanie w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

2.8.1 Zamówienia publiczne

Podmioty będące zamawiającymi w rozumieniu Pzp są zobowiązane do bezpośredniego stosowania przepisów tejże ustawy⁶. Konieczność stosowania przepisów Pzp może również wynikać w szczególnych przypadkach z warunków bezpośrednio zawartych w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem.

Jeżeli natomiast nie mamy do czynienia z koniecznością stosowania Pzp, to zamówienia (zakupy) MŚP dokonuje zgodnie z zasadami określonymi w pkt. 2.8.2 oraz 2.8.3, w zależności od szacowanej z należytą starannością wartości zamówienia (zakupu) w kwocie netto, bez podatku VAT.

Zabronione jest zaniżanie wartości szacunkowej zamówienia lub jego podział skutkujący zaniżeniem jego wartości szacunkowej poniżej 80 tys. PLN netto w celu wyłączenia zamówienia z zakresu stosowania zasady konkurencyjności, o której mowa w pkt. 2.8.3.

⁶ Należą do nich zamawiający publiczni, sektorowi oraz subsydiowani, o których mowa w art. 4-6 Pzp.

2.8.2 Zamówienia (zakupy) o wartości do 80 tys. PLN netto

MŚP dokonuje zamówień o wartości do 80 tys. PLN netto włącznie, tj. bez podatku VAT, z należytą starannością, w sposób racjonalny i po cenach rynkowych.

W przypadku zamówień o wartości do 80 tys. PLN netto zawarcie pisemnej umowy z wykonawcą nie jest wymagane. W takim przypadku wystarczające jest potwierdzenie poniesienia wydatku w oparciu o fakturę, rachunek lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej.

W przypadku, gdy na etapie rozliczenia wydatku o wartości do 80 tys. PLN netto pojawi się uzasadnione podejrzenie zawyżonej ceny, MŚP jest zobowiązane przedstawić odpowiednie wyjaśnienia, pod rygorem nieuznania wydatku za kwalifikowalny w całości.

W przypadku zamówień o wartości do 80 tys. PLN netto włącznie, MŚP może zastosować zasadę konkurencyjności, o której mowa w pkt. 2.8.3 (nie jest to obligatoryjne i leży w gestii MŚP).

2.8.3 Zasada konkurencyjności dla zamówień powyżej 80 tys. PLN netto

MŚP dokonuje zamówień (zakupów) powyżej 80 tys. PLN netto zgodnie z zasadą konkurencyjności, z wykorzystaniem aplikacji Baza Konkurencyjności (BK2021) dostępnej pod adresem internetowym: <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl>.

BK2021 – jest to strona internetowa prowadzona przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego przeznaczona do zamieszczania pytań ofertowych zgodnie z zasadą konkurencyjności.

Celem stosowania zasady konkurencyjności jest umożliwienie skorzystania z zamówienia jak najszerszemu kręgowi potencjalnych wykonawców. Dlatego niezbędne jest określenie w sposób niedyskryminacyjny warunków udziału w konkurencyjnej procedurze za pośrednictwem BK2021. Wnioskodawca ma obowiązek wybrać wykonawcę w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie, a także realizować działania w sposób przejrzysty i proporcjonalny. Bardzo istotne jest zatem precyzyjne określenie przedmiotu zamówienia i kryteriów wyboru wykonawców gwarantujących wysoką jakość oraz rozsądną cenę.

Podstawą obliczenia szacunkowej kwoty zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku VAT, ustalone z należytą starannością i udokumentowane w sposób zapewniający właściwą ścieżkę audytu.

Nie jest dopuszczalne zaniżanie wartości szacunkowej zamówienia lub jego podział skutkujący zaniżeniem jego wartości szacunkowej.

Minimalny termin składania ofert wynosi:

- a) 7 dni – w przypadku dostaw i usług;
- b) 14 dni – w przypadku robót budowlanych,

z tym, że wyznaczony termin składania ofert powinien uwzględniać złożoność zamówienia oraz czas potrzebny na sporządzenie ofert.

Bieg terminu składania ofert rozpoczyna się dnia następującego po dniu upublicznienia zapytania ofertowego, a kończy się z upływem ostatniego dnia (zastosowanie ma art. 115 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.)). O terminowym złożeniu oferty decyduje data złożenia oferty za pośrednictwem BK2021.

Wszystkie oferty wykonawców w odpowiedzi na ogłoszenie MŚP powinny być składane za pośrednictwem BK2021. Komunikacja między zamawiającym (MŚP) a oferentem (pytania, odpowiedzi oraz inna wymiana informacji), a także przekazywanie dokumentów i oświadczeń odbywa się za pośrednictwem BK2021.

Zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę zgodną z opisem przedmiotu zamówienia, złożoną przez wykonawcę spełniającego warunki udziału w postępowaniu (o ile zamawiający postawił takie warunki), w oparciu o ustalone w zapytaniu ofertowym kryteria oceny, spośród ofert złożonych w terminie za pośrednictwem BK2021.

Wyłączenia

- 1) Zasady konkurencyjności MŚP nie stosuje do:
 - a) zamówień, których wartość nie przekracza kwoty 80 tys. PLN netto, chyba, że MŚP zdecyduje inaczej,
 - b) zamówień udzielanych na podstawie Pzp.
- 2) Zasady konkurencyjności MŚP może nie stosować do:

- a) sytuacji, w której ze względu na pilną potrzebę (konieczność) udzielenia zamówienia niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć, nie można zachować wyżej wskazanych terminów, tj.: 7 dni - w przypadku dostaw i usług lub 14 dni – w przypadku robót budowlanych,
- b) sytuacji, w której ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć (np. klęski żywiołowe, katastrofy, awarie), wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia,
- c) zamówień, które mogą być zrealizowane tylko przez jednego wykonawcę z jednego z następujących powodów:
 - i. brak konkurencji ze względów technicznych o obiektywnym charakterze, gdy istnieje tylko jeden wykonawca, który jako jedyny może zrealizować zamówienie, albo
 - ii. przedmiot zamówienia jest objęty ochroną praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej, gdy istnieje tylko jeden wykonawca, który ma wyłączne prawo do dysponowania przedmiotem zamówienia, a prawo to podlega ochronie ustawowej,

o ile nie istnieje rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężania parametrów zamówienia,
- d) zamówień w zakresie działalności twórczej lub artystycznej, które mogą być zrealizowane tylko przez jednego wykonawcę,
- e) zamówień, których przedmiotem są dostawy na szczególnie korzystnych warunkach w związku z likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym,
- f) zamówień udzielanych wykonawcy wybranemu zgodnie z zasadą konkurencyjności na dodatkowe dostawy, polegających na częściowej wymianie dostarczonych produktów lub instalacji albo zwiększeniu bieżących dostaw lub rozbudowie istniejących instalacji, a zmiana wykonawcy prowadziłaby do nabycia materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność techniczną lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu tych produktów lub instalacji (czas trwania umowy w sprawie zamówienia na dostawy dodatkowe nie może przekraczać okresu realizacji przedsięwzięcia MŚP),
- g) przypadku udzielenia wykonawcy wybranemu zgodnie z zasadą konkurencyjności zamówień na dostawy polegających na częściowej wymianie dostarczonych produktów lub

instalacji albo zwiększeniu bieżących dostaw lub rozbudowie istniejących instalacji, gdy zmiana wykonawcy prowadziłaby do nabycia materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność techniczną lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu tych produktów lub instalacji.

MŚP szczegółowo pisemnie uzasadnia przypadki, w których nie zastosowało się do zasady konkurencyjności dla zamówień powyżej 80 tys. PLN netto, w oparciu o ww. przesłanki.

Jeżeli w wyniku prawidłowego zastosowania zasady konkurencyjności nie wpłynęła żadna oferta lub wpłynęły jedynie oferty podlegające odrzuceniu, albo żaden wykonawca nie spełnił warunków udziału w postępowaniu, o ile zamawiający stawiał takie warunki wykonawcom, zawarcie umowy w sprawie realizacji zamówienia z pominięciem zasady konkurencyjności jest możliwe, gdy pierwotne warunki zamówienia nie zostały zmienione.

Zawarcie umowy w sprawie zamówienia następuje w formie pisemnej lub w formie elektronicznej, o których mowa w art. 78 i art. 78¹ Kodeksu cywilnego.

W przypadku naruszenia przez MŚP warunków i procedur postępowania o udzielenie zamówienia, Operator uznaje całość lub część kosztów związanych z tym zamówieniem za niekwalifikowalne w zależności od skali naruszenia.

Do zamówień udzielanych w ramach przedsięwzięcia MŚP zastosowanie ma dokument „Stawki procentowe korekt finansowych i pomniejszych dla poszczególnych kategorii nieprawidłowości indywidualnych stosowane w zamówieniach”, stanowiący załącznik do Wytycznych dotyczących sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027.

W przypadku stwierdzenia naruszenia, dla którego w wymienionym załączniku nie określono stawki procentowej, stosuje się stawkę procentową odpowiadającą najbliższemu rodzajowo naruszeniu/kategorii nieprawidłowości.

W przypadku stwierdzenia w ramach jednego zamówienia kilku naruszeń, wartość korekt finansowych nie podlega sumowaniu. W takiej sytuacji do wszystkich stwierdzonych naruszeń stosuje się jedną korektę finansową odpowiadającą korekcie o najwyższej wartości.

Nie jest możliwe obniżenie wartości korekty finansowej w przypadku stwierdzenia naruszeń, które wiążą się z przypadkami nadużyć finansowych lub celowego uprzywilejowania jednego z wykonawców, stwierdzonych w prawomocnym orzeczeniu sądu lub decyzji ostatecznej.

2.9 Zasada „nie czynić znaczącej szkody”.

Przedsięwzięcia MŚP muszą być zgodne z zasadą „nie czynić znaczącej szkody” – zasadą DNSH⁷ (ang. Do No Significant Harm), czyli nie mogą obejmować działań, które powodują znaczące szkody dla któregośkolwiek z celów środowiskowych Unii Europejskiej.

Cel środowiskowy UE	Dana działalność wyrządza znaczące szkody, jeżeli:
Łagodzenie zmian klimatu	prowadzi do znaczących emisji gazów cieplarnianych
Adaptacja do zmian klimatu	prowadzi do nasilenia niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych, przyszłych warunków klimatycznych, wywieranych na tę działalność lub na ludzi, przyrodę lub aktywa
Odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	szkodzi dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód podziemnych; lub dobremu stanowi środowiska wód morskich
Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	prowadzi do znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów lub w bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniu zasobów naturalnych, lub do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, lub jeżeli długotrwałe składowanie odpadów może wyrządzać znaczące i długoterminowe szkody dla środowiska
Zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi	prowadzi do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub ziemi
Ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów	w znacznym stopniu szkodzi dobremu stanowi i odporności ekosystemów lub jest szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii

⁷ Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej z dnia 18 lutego 2021 r. dotyczące stosowania zasady „nie czynić poważnych szkód” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (2021/C 58/01)

Na podstawie dokumentu: "Zgodność przedsięwzięć finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, z zasadą „nie czynić znaczącej szkody” - zasadą DNSH. Podręcznik dla beneficjenta”.

Żadne przedsięwzięcie MŚP nie kwalifikuje się do wsparcia z Inwestycji A1.2.1 KPO, jeżeli jakkolwiek wydatek w ramach tego przedsięwzięcia narusza jakkolwiek cel środowiskowy UE.

2.10 Konflikt interesów.

MŚP podejmuje odpowiednie środki, aby skutecznie zapobiegać konfliktom interesów, a także rozpoznawać i likwidować je, gdy powstają w związku z prowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia lub na etapie wykonywania zamówienia – by nie dopuścić do zakłócenia konkurencji oraz zapewnić równe traktowanie wykonawców. Konflikt interesów oznacza każdą sytuację, w której osoby biorące udział w przygotowaniu lub prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia lub mogące wpłynąć na wynik tego postępowania mają, bezpośrednio lub pośrednio, interes finansowy, ekonomiczny lub inny interes osobisty, który postrzegać można jako zagrażający ich bezstronności i niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia.

W celu uniknięcia konfliktu interesów zamówienia realizowane przez MŚP otrzymujące wsparcie nie mogą być udzielane podmiotom powiązanym z tym MŚP osobowo lub kapitałowo w sposób określony w pkt. 2.8.

3. Wydatki kwalifikowalne wg komponentów

Przedsięwzięcie MŚP otrzymujące wsparcie musi obowiązkowo obejmować komponent inwestycyjny. W ramach tego komponentu kwalifikowalne wydatki obejmują inwestycje MŚP w projektowanie oraz produkcje towarów i usług, mające na celu rozszerzenie lub dywersyfikację prowadzonej działalności gospodarczej.

Ponadto, przedsięwzięcie MŚP otrzymujące wsparcie może obejmować komponent szkoleniowy oraz doradczy, z zastrzeżeniem, że łączne wydatki kwalifikowalne na komponent szkoleniowy i doradczy nie przekraczają 30% kwoty wydatków kwalifikowalnych w przedsięwzięciu MŚP.

Komponent szkoleniowy obejmuje wydatki MŚP mające na celu podnoszenie kwalifikacji i przekwalifikowanie pracowników.

Komponent doradczy obejmuje wydatki MŚP na usługi doradcze w zakresie realizacji przedsięwzięcia MŚP.

Wydatki w ramach komponentu szkoleniowego oraz doradczego nie mogą mieć charakteru ogólnego, ale muszą być ściśle związane z konkretnym przedsięwzięciem MŚP, które otrzymuje wsparcie.

MŚP jest zobowiązane do realizacji wszystkich komponentów, które zostały określone w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem. Nie jest dopuszczalna możliwość rezygnacji przez MŚP z realizacji komponentu określonego w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem. Możliwe jest natomiast przesuwanie w trakcie realizacji przedsięwzięcia MŚP zaplanowanych wydatków między poszczególnymi komponentami, z zastrzeżeniem, iż:

- co najmniej 70% wydatków kwalifikowalnych zostanie przeznaczona na wydatki związane z komponentem inwestycyjnym;

- przesunięcie wydatków pomiędzy komponentami nie przekracza 25% wartości wydatków kwalifikowalnych w ramach komponentu, z którego następuje przesunięcie, o ile zmiana ta nie wpływa na zakres rzeczowy przedsięwzięcia MŚP.

Przesunięcie wydatków odbywa się na zasadach i warunkach określonych w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem.

4. Komponent inwestycyjny

4.1 Środki trwałe

Przez środki trwałe należy rozumieć środki trwałe, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.), w tym środki trwałe o niskiej wartości początkowej, tzn. takie składniki majątku, które spełniają cechy środka trwałego, o których mowa w powyższych przepisach, a ich wartość początkowa nie przekracza sumy 10.000 zł.

Środkami trwałymi muszą być nowe aktywa, które zostały nabyte przez MŚP po cenie rynkowej oraz które nie były wcześniej przez kogokolwiek i w jakiegokolwiek formie używane (eksploatowane).

Środki trwałe mogą być uznane za kwalifikowalne pod warunkiem ich wskazania we wniosku o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem wraz z uzasadnieniem konieczności ich zakupu.

W ramach tego komponentu kwalifikowalne są koszty nabycia nowych środków trwałych innych niż nieruchomości oraz pojazdy samochodowe w tym zakup maszyn i urządzeń związanych z rozszerzeniem lub dywersyfikacją działalności oraz koszty instalacji i uruchomienia środków trwałych. Koszty te muszą być bezpośrednio powiązane z realizacją przedsięwzięcia MŚP, muszą uwzględniać odpowiednie uzasadnienie konieczności pozyskania tego środka trwałego i mają tworzyć podstawę dla wzmocnienia odporności przedsiębiorstwa na potencjalne przyszłe kryzysy.

Do tej kategorii wydatków zaliczyć należy również koszty zakupu i montażu maszyn i urządzeń wchodzących w skład nowych linii produkcyjnych, niezbędnych do wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług.

W ramach środków trwałych kwalifikowalny jest zakup sprzętu turystycznego i rekreacyjnego, takiego jak (wyliczenie przykładowe, katalog nie jest zamknięty): kajak, rower wodny, hulajnoga, itp. spełniające definicję sprzętu turystycznego i rekreacyjnego, bezemisyjny, w tym napędzany siłą mięśni i spełniający warunki wynikające z zasady DNSH, o której mowa w pkt. 2.9 Przewodnika.

Niskocenne środki trwałe nie muszą być wprowadzane do ewidencji środków trwałych, pod warunkiem że Przedsiębiorca prowadzi rejestr niskocennych środków trwałych na potrzeby realizacji Przedsięwzięcia MŚP.

Rejestr, w formie tabelarycznego zestawienia, służy potwierdzeniu posiadania tych składników majątku w okresie realizacji Przedsięwzięcia MŚP oraz przez okres 1 roku od daty zrealizowania płatności końcowej.

Wszystkie zakupione środki trwałe muszą być wykorzystywane zgodnie z celem Przedsięwzięcia MŚP oraz nie mogą być zbyte, przekazane ani używane do innych celów przez okres od daty zakupu do 1 roku od daty zrealizowania płatności końcowej.

4.2 Środki transportu – pojazdy samochodowe

Za wydatki kwalifikowalne uznaje się wyłącznie odpisy amortyzacyjne nowych bezemisyjnych pojazdów, o których mowa w art. 2 pkt. 102g rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (tzw. GBER) niezbędnych do prowadzenia działalności, która została rozszerzona lub zdywersyfikowana, za okres, w którym będą one wykorzystane na rzecz przedsięwzięcia MŚP.⁸

Nie będą kwalifikowalne zakupy samochodów osobowych mających więcej niż jeden rząd siedzeń, w których rząd siedzeń nie jest oddzielony od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą zamontowaną przez producenta pojazdu.

PAMIĘTAJ! Wydatki poniesione na zakup nowych środków transportu (pojazdów samochodowych), spełniających wyżej wymienione warunki, mogą być kwalifikowalne wyłącznie w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym za okres, w którym będą one wykorzystane na rzecz przedsięwzięcia MŚP.

4.3 Wartości niematerialne i prawne

Przez wartości niematerialne i prawne należy rozumieć zgodnie z ustawą o rachunkowości nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, w szczególności:

a) autorskie prawa majątkowe (w tym. m.in. programy komputerowe), prawa pokrewne, licencje, koncesje,

⁸ Zgodnie z art. 2 pkt. 102 g GBER „pojazd bezemisyjny” oznacza:

- a) w przypadku pojazdów dwu- i trzykołowych oraz czterokołowców: pojazd objęty zakresem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 168/2013¹²²⁾ o zerowej emisji CO₂ w spalinach, obliczonej zgodnie z wymogami określonymi w art. 24 tego rozporządzenia i załączniku V do tego rozporządzenia;
- b) w przypadku lekkich pojazdów drogowych: pojazd kategorii M1, M2 lub N1 mający zerową emisję CO₂ w spalinach, ustaloną zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Komisji (UE) 2017/1151¹²³⁾;
- c) w przypadku ciężkich pojazdów drogowych: zeroemisyjny pojazd ciężki zdefiniowany w art. 4 pkt 5 dyrektywy 2009/33/WE.

- b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych lub zdobniczych,
- c) know-how (np. bazy danych, w tym bazy klientów, receptury i przepisy, strategie i przewidywania, system archiwizacji danych, procedury związane z zarządzaniem przedsiębiorstwem).

Zasoby, które nie znajdują się pod kontrolą jednostki nie są jej aktywami.

Składnik aktywów niematerialnych musi być pozycją możliwą do zidentyfikowania. Składnik można zidentyfikować, jeżeli:

- 1) wynika z praw umownych lub z innych tytułów prawnych lub też
- 2) jest możliwy do wyodrębnienia, tzn. można go oddzielić od jednostki i przenieść na inny podmiot; przeniesienie takie może nastąpić w różnorodnej formie, np. w drodze sprzedaży, udzielenia licencji, wynajmu, wymiany, użyczenia, darowizny.

Kwalifikowalne są koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- a) będą wykorzystywane wyłącznie w przedsiębiorstwie otrzymującym wsparcie,
- b) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,
- c) zostaną nabyte na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z przedsiębiorstwem otrzymującym wsparcie,
- d) będą stanowić aktywa przedsiębiorstwa otrzymującego wsparcie i pozostaną związane z przedsięwzięciem MŚP, na który przyznano wsparcie, przez okres co najmniej 1 rok od dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia MŚP,
- e) będą służyć rozszerzeniu lub dywersyfikacji działalności przedsiębiorstw,
- f) wzmocnią odporność przedsiębiorstwa w przypadku wystąpienia potencjalnych kryzysów.

4.4 Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) odpisy amortyzacyjne dotyczą środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które są niezbędne do prawidłowej realizacji przedsięwzięcia MŚP i bezpośrednio wykorzystywane do jego wdrażania,

- b) kwalifikowalna wartość odpisów amortyzacyjnych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji danego przedsięwzięcia MŚP i faktycznego wykorzystania środka trwałego w przedsięwzięciu MŚP,
- c) odpisy amortyzacyjne zostały dokonane zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego,
- d) wydatki poniesione na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych nie zostały zgłoszone jako wydatki kwalifikowalne przedsięwzięcia MŚP, ani też ich zakup nie był współfinansowany ze środków unijnych (dotyczy to sytuacji, w której przedsiębiorstwo kupuje aktywa na potrzeby przedsięwzięcia MŚP, ale nie może zrefundować kosztów zakupu),
- e) odpisy amortyzacyjne dotyczą środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które zostały zakupione w sposób racjonalny i efektywny, tj. ich ceny nie są zawyżone w stosunku do cen i stawek rynkowych,
- f) w przypadku, gdy środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja przedsięwzięcia MŚP, kwalifikowalna jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów w celu realizacji przedsięwzięcia MŚP.

4.5 Roboty budowlane

Za wydatki związane z robotami/pracami budowlanymi uznaje się wydatki na zakup materiałów budowlanych i robót budowlanych (np. robót konstrukcyjnych, montażowych, instalacyjnych). Wydatki na roboty/prace budowlane mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne, jeśli tak stanowi umowa o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem i jeżeli są niezbędne dla realizacji przedsięwzięcia MŚP. Należy jednak pamiętać, że wykonane prace budowlane mają zwiększać odporność i gotowość przedsiębiorstw na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, mają na celu rozszerzenie lub dywersyfikację działalności przedsiębiorstw, dostosowanie działalności do zmieniających się trendów i potrzeb rynku, nie może to być zwykła modernizacja czy remont służący wykonywaniu dotychczasowej działalności.

Roboty budowlane powinny być prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.).

W przypadku, gdy z projektu budowlanego wynika konieczność przebudowy urządzeń obcych i jest ona niezbędna dla realizacji przedsięwzięcia MŚP, wydatki związane z ww. pracami mogą być uznane za kwalifikowalne. Powyższe ma zastosowanie jedynie w odniesieniu do prac niezbędnych z punktu widzenia prawidłowej realizacji przedsięwzięcia MŚP oraz w zakresie, w jakim obowiązek poniesienia ww. wydatków wynika z przepisów prawa, w tym z warunków technicznych usunięcia kolizji, wydanych przez właścicieli urządzeń obcych.

Wydatki na nabycie usług związanych z wykonywaniem czynności w ramach nadzoru i/lub prowadzenia inwestycji (np. inspektor nadzoru, nadzór autorski, nadzór konserwatorski, nadzór inwestorski, inżynier kontraktu wg wymagań FIDIC, inwestor zastępczy) nad wykonywanymi robotami budowlanymi stanowią wydatki kwalifikowalne pod warunkiem, że cena ich nabycia nie przekracza wartości rynkowej usług tego rodzaju.

Przy rozliczaniu kosztów robót budowlanych, w tym budowy i montażu nowych linii produkcyjnych, wymagane jest przedstawienie świadectwa ukończenia wystawionego zgodnie z przepisami krajowymi.

4.6 Koszty związane z zieloną transformacją

Koszty związane z zieloną transformacją mają charakter wspierający lub uzupełniający główny cel przedsięwzięcia MŚP, jakim jest rozszerzenie lub dywersyfikacja prowadzonej działalności. Koszty te mogą obejmować wydatki związane z gospodarką obiegu zamkniętego, poprawą efektywności energetycznej i wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Działania obejmujące cele GOZ mają za zadanie w szczególności zachęcić do zapobiegania powstawaniu odpadów, poprzez prace projektowe, ograniczenie marnowania żywności, segregację i recykling odpadów, zrównoważone metody produkcji i dystrybucji żywności, co przyczyni się do zwiększenia odporności i redukcji negatywnego wpływu na środowisko.

Kwalifikowalne są tylko i wyłącznie koszty dodatkowe, konieczne i bezpośrednio związane z realizacją inwestycji prowadzącej do lepszej lub bardziej wydajnej działalności w zakresie recyklingu lub ponownego użycia w porównaniu z konwencjonalnym procesem związanym z działalnością w zakresie ponownego użycia i recyklingu o tej samej mocy produkcyjnej, jaki by powstał w przypadku braku wsparcia.

Do działań związanych z poprawą efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii można zaliczyć inwestycje w zielone technologie, takie jak instalacje fotowoltaiczne, panele słoneczne, energooszczędne oświetlenie – np. systemy oświetlenia LED, efektywne urządzenia grzewcze lub chłodzące, w celu poprawy efektywności energetycznej i zmniejszenia śladu węglowego. Mogą to być wydatki promujące energooszczędne rozwiązania, które przyczynią się do obniżenia zużycia i obniżenia emisji gazów cieplarnianych.

Wydatki powinny obejmować inwestycje w rozwój nowych produktów lub usług, w tym badania i rozwój, innowacje technologiczne, adaptację istniejących produktów lub usług do zmieniających się warunków rynkowych. Inwestycje mają zwiększać rozwój przedsiębiorstw, ich produktywność, konkurencyjność, innowacyjność lub zdolność do dywersyfikacji działalności.

Przy rozliczaniu wydatków związanych z zieloną transformacją, wymagane jest przedstawienie świadectwa ukończenia inwestycji wystawionego zgodnie z przepisami krajowymi.

4.7 Koszty związane z transformacją cyfrową

Koszty związane z transformacją cyfrową mają charakter wspierający lub uzupełniający główny cel przedsięwzięcia MŚP jakim jest rozszerzenie lub dywersyfikacja prowadzonej działalności. Koszty te mogą obejmować wydatki zmierzające do automatyzacji lub robotyzacji procesów w prowadzonej działalności, oprogramowania do zarządzania zamówieniami, płatności elektroniczne, analiza danych, czy automatyzacja procesów biznesowych, systemy kontroli dostępu, monitoring wizyjny, inwestycje w rozwój sklepu internetowego, platformy sprzedażowej lub systemu e-commerce. Do tej kategorii kosztów można również zaliczyć oprogramowanie niezbędne do produkcji lub świadczenia usług na wyższym poziomie, instalacja lub ulepszenie systemów informatycznych, w tym zarządzania produkcją, zarządzania relacjami z klientami lub systemów analitycznych, mogą to być inwestycje w infrastrukturę cyfrową dla turystów, taką jak bezpłatny dostęp do Internetu w miejscach publicznych, interaktywne aplikacje mobilne, wirtualne przewodniki, a także inwestycje w infrastrukturę cyfrową dla sektora kultury, takie jak platformy streamingowe, wirtualne wycieczki po muzeach, koncerty online itp., aby umożliwić dostęp do kultury w okresach kryzysu, czy też inwestycje w nowe technologie interaktywne, takie jak rozszerzona rzeczywistość (AR), wirtualna rzeczywistość (VR), interaktywne instalacje artystyczne itp., aby stworzyć nowe doświadczenia kulturalne i przyciągnąć różne grupy odbiorców.

Przy rozliczaniu kosztów inwestycji związanych z transformacją cyfrową wymagane jest przedstawienie dokumentu potwierdzającego realizację takiej inwestycji, tj. umowy kupna/wykonania usługi podpisanej przez Przedsiębiorcę i sprzedawcę/wykonawcę usługi lub dokumentu o równoważnej wartości dowodowej, raportu końcowego wykonawcy usługi.

5. Komponent szkoleniowy

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty bezpośrednio związane z usługami szkoleniowymi. Będą to koszty przeprowadzenia szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji/przekwalifikowanie pracowników, tj. koszty związane z nabyciem nowych umiejętności pracowników lub przekwalifikowaniem pracowników, w szczególności w związku z rozszerzeniem lub dywersyfikacją działalności przedsiębiorstwa, obsługą klienta, wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnych w tym:

1. szkoleń z zakresu nowych rozwiązań i technologii, w tym technologii IT,
2. szkoleń z zakresu analizy potrzeb klientów, wprowadzania nowych produktów i usług, wprowadzanych w związku ze zmianą preferencji klientów,
3. szkoleń z zakresu zarządzania informacjami i danymi oraz zarządzania ryzykiem, zarządzania kryzysowego, które umożliwią adaptację do zmieniających się warunków,
4. szkoleń/warsztatów związanych z wprowadzeniem nowych technologii produkcyjnych w przedsiębiorstwie, zarządzaniem innowacjami, marketingiem, sprzedażą, itp.

Przy rozliczaniu komponentu szkoleniowego wymagane jest przedstawienie zaświadczeń o szkoleniu lub raportu/sprawozdania końcowego wykonawcy z wykonanych usług szkoleniowych oraz informacji na temat rodzaju zapewnionego szkolenia wraz ze szczegółami jego treści, oraz ankiety na temat uczestników biorących udział w kształceniu lub szkoleniu, z wyszczególnieniem uczestników szkoleń z umiejętności cyfrowych; dane w podziale na płeć oraz wiek: 0-17, 18-29, 30-54, 55+

6. Komponent doradczy - usługi rozwojowe

Do tej kategorii należy zaliczyć koszty usług doradczych niezbędnych do wdrożenia innowacji świadczonych przez doradców zewnętrznych. Usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, nie mogą być też związane z bieżącą działalnością operacyjną MŚP,

w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, księgowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy. Usługa doradcza nie może również dotyczyć kosztów związanych z zarządzaniem przedsiębiorstwem MŚP.

Będą to koszty usług rozwojowych (innych niż szkolenia) w zakresie realizacji przedsięwzięcia MŚP, takie jak:

1. analiza dotychczasowego modelu biznesowego przedsiębiorstwa wraz z propozycją zmian tego modelu (opracowanie nowego modelu biznesowego) pod kątem rozszerzenia lub dywersyfikacji działalności przedsiębiorstwa,
2. koszty usług związanych z opracowaniem procedur technicznych.
3. koszty uzyskania pozwoleń, zezwoleń lub koncesji, niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia MŚP.

Przy rozliczaniu komponentu doradczego wymagane jest przedstawienie raportu końcowego wykonanego przez wykonawcę świadczonych usług doradczych.

W związku z tym, iż usługa doradcza ma na celu zapewnienie osiągnięcia lepszej jakości przedsięwzięcia MŚP, wydatki w ramach komponentu doradczego powinny być co do zasady rozliczone przez MŚP w terminie wcześniejszym lub równoległe z wydatkami w ramach pozostałych komponentów.

7. Dokumentowanie wydatków.

Przedsiębiorca zgodnie z umową o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem zobowiązany jest do posiadania dokumentacji związanej z przedsięwzięciem MŚP, w szczególności:

- 1) dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków, tj.:
 - a) dokumentów księgowych (faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej), potwierdzających poniesienie wydatków oraz potwierdzających dokonanie zapłaty, opisanych w sposób umożliwiający ich przypisanie określonym pozycjom w Harmonogramie rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia MŚP,
 - b) protokołów odbioru dokumentujących wykonanie robót, dokumentów potwierdzających przyjęcie środków trwałych do użytkowania lub innych dokumentów potwierdzających zgodność realizacji przedsięwzięcia MŚP z warunkami Umowy,

- c) dokumentów związanych z przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia dla wydatków wykazanych w danym wniosku o płatność,
- d) w przypadku środka trwałego/wartości niematerialnych i prawnych:
 - i. potwierdzenie wpisania środka trwałego/wartości niematerialnych i prawnych do właściwej ewidencji,
 - ii. plan amortyzacji środka trwałego/wartości niematerialnych i prawnych,
- 2) dokumentów potwierdzających realizację:
 - a) robót budowlanych, w tym budowy nowych linii produkcyjnych: świadectwa ukończenia wystawione zgodnie z przepisami krajowymi,
 - b) inwestycji związanych z zieloną transformacją: świadectwa ukończenia wystawione zgodnie z przepisami krajowymi,
 - c) inwestycji w zakup maszyn i urządzeń: umowy kupna podpisane przez przedsiębiorcę i sprzedawcę lub dokumenty o równoważnej wartości dowodowej,
 - d) usług doradczych: raporty końcowe wykonane przez wykonawcę usług doradczych⁹,
 - e) programów szkoleniowych: zaświadczenia o szkoleniu lub sprawozdania końcowe wykonawcy z wykonanych usług szkoleniowych oraz szczegółowy program szkolenia¹⁰,
 - f) inwestycji związanych z transformacją cyfrową: umowy kupna/wykonania usługi podpisane przez przedsiębiorcę i sprzedawcę/wykonawcę usługi lub dokumenty o równoważnej wartości dowodowej, raporty końcowe wykonawcy usługi,
- 3) dokumentów potwierdzających osiągnięcie wskaźników przedsięwzięcia MŚP.

7.1. Opis dokumentu

MŚP zobowiązuje się do prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej lub wprowadzenia odpowiedniego kodu księgowego dla operacji gospodarczych związanych z realizacją projektu tak, aby możliwa była pełna identyfikacja wszelkich operacji związanych z przedsięwzięciem MŚP, w tym operacji bankowych, z zastrzeżeniem krajowych przepisów o rachunkowości.

⁹ Takie raporty obejmują wszystkie usługi świadczone na poziomie danego odbiorcy.

¹⁰ Takie zaświadczenia lub raporty obejmują wszystkie szkolenia przeprowadzone na poziomie odbiorcy i potwierdzają ukończenie szkolenia (-eń) przez pracowników.

Faktura/ inny dowód księgowy o równoważnej wartości dowodowej, będący podstawą dokonywania wydatków musi być odpowiednio opisany. Opis ten jest niezbędny do odpowiedniego ujęcia danego wydatku w księgach rachunkowych.

Faktura lub inny dowód księgowy o równoważnej wartości dowodowej winien być sporządzony zgodnie z ustawą o rachunkowości i zawierać opis sporządzony na odwrocie strony lub na oddzielnej kartce, nierozdzielnie połączonej z dowodem księgowym.

Wzór opisu dokumentu księgowego wraz z instrukcją jego wypełniania stanowi załącznik nr 1 do Przewodnika.

Jeżeli dowód księgowy wystawiony jest w języku obcym i opiewa na waluty obce, należy jednocześnie załączyć tłumaczenie na język polski treści wskazanych w dowodzie. Analogicznie, gdy umowa między MŚP a wykonawcą/dostawcą produktów i usług zawarta jest w języku obcym, należy załączyć tłumaczenie na język polski ww. umowy. Powyższa zasada odnosi się również do pozostałych dokumentów załączonych do wniosku o płatność. Nie ma wymogu dokonania tłumaczenia przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych zgodnie z ustawą z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1326).

8. Koszty niekwalifikowalne

Do kosztów kwalifikowanych nie zalicza się:

- a) kosztów poniesionych poza okresem kwalifikowalności określonym w umowie o objęcie przedsięwzięcia MŚP wsparciem,
- b) kosztów niespełniających warunków kwalifikowalności określonych w Przewodniku,
- c) kosztów nieudokumentowanych lub nienależycie udokumentowanych,
- d) podatku od towarów i usług (VAT),
- e) zakupu gruntów lub innych nieruchomości,
- f) wynagrodzeń pracowników wnioskodawcy oraz pochodnych od nich,
- g) kosztów administracyjnych, w tym utrzymanie budynków, najem, dzierżawa albo kosztów ponoszonych z innego tytułu prawnego dotyczących pomieszczeń w tej części, która będzie bezpośrednio wykorzystana do realizacji przedsięwzięcia MŚP,

- h) zakupu samochodów osobowych mających więcej niż jeden rząd siedzeń, w których rząd siedzeń nie jest oddzielony od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą zamontowaną przez producenta pojazdu,
- i) kar i grzywien,
- j) kosztów postępowania sądowego, wydatków związanych z przygotowaniem i obsługą prawną spraw sądowych oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie komisji rozjemczych,
- k) kosztów pożyczki lub kredytu zaciągniętego na prefinansowanie dotacji, tj. odsetek, prowizji,
- l) prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut,
- m) rozliczonego notą księgową kosztu zakupu środka trwałego będącego własnością przedsiębiorcy,
- n) nagród jubileuszowych oraz odpraw pracowniczych przeznaczonych dla personelu przedsiębiorstwa MŚP,
- o) wpłat dokonywanych na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44.), w tym wpłat dokonywanych przez stronę trzecią,
- p) świadczeń na rzecz personelu przedsiębiorstwa MŚP realizowane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS),
- r) leasingu.

9. Podstawy prawne

Niniejszy Przewodnik kwalifikowalności wydatków dla Inwestycji A.1.2.1 został opracowany na podstawie przepisów prawa i zasad wdrażania KPO wynikających w szczególności z:

- 1) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- 2) Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, zatwierdzonego decyzją wykonawczą Rady Unii Europejskiej z dnia 17 czerwca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Polski oraz decyzją wykonawczą Rady z

- dnia 8 grudnia 2023 r. zmieniającą decyzję wykonawczą Rady UE z dnia 17 czerwca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Polski;
- 3) Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 23 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis na dywersyfikację działalności mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. U. z 2024 r. poz. 687);
 - 4) Rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.U. UE L.2023 z 15 grudnia 2023 r.);
 - 5) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/2088;
 - 6) Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324);
 - 7) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.);
 - 8) Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na przedsięwzięcia związane z udzielaniem pomocy de minimis na dywersyfikację działalności mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. U. z 2023 r. poz. 932)
 - 9) Wytycznych technicznych KE z dnia 18 lutego 2021 r. dotyczących stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (zasada DNSH) wydanych na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (2021/C 58/01);
 - 10) Dokumentu: Zgodność przedsięwzięć finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, z zasadą „nie czyni znaczącej szkody” - zasadą DNSH. Podręcznik dla beneficjentów:
<https://www.gov.pl/attachment/d4009314-f558-46ce-9619-9d047cf92e0d>.

10. Lista załączników do Przewodnika kwalifikowalności

Załącznik nr 1 - Wzór opisu dokumentu księgowego.